

Uchwała Nr XIII/110/2019

Rady Gminy Przasnysz

z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.) **Rada Gminy Przasnysz uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przasnysz.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz

Dariusz Jankowski

Załącznik do uchwały Nr XIII/110/2019

Rady Gminy Przasnysz

z dnia 30 grudnia 2019 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
na rok 2020
GMINA PRZASNYSZ

1. Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Program został opracowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Przasnysz opracowany w 2019 roku.

2. Opis zjawiska na podstawie diagnozy

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych w gminie:

Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy Przasnysz:

- a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali –bezrobocie – 74%, zanieczyszczenie krajobrazu – 59%, zanieczyszczenie powietrza - 55% oraz kryzys norm moralnych – 55%. Z pewnością w tych sferach istnieją największe oczekiwania wobec władz związane z podjęciem działań umożliwiających zwiększenie poziomu zatrudnienia, przeciwdziałanie zanieczyszczeniom środowiska lokalnego, czy promowania wartości ważnych w społeczności lokalnej.
- b) Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk. Jednym ze skutków jest wzrost biedy i ubóstwa, które prowadzi do wzrostu przestępczości oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych.
- c) Zaledwie 2% badanych mieszkańców posiada wiedzę na temat działań prowadzonych przez władze lokalne, których celem jest wspieranie osób uzależnionych od hazardu, a 18% mieszkańców wie, gdzie należy się zwrócić o pomoc w przypadku doświadczenia przemocy. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienia informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- d) Jak pokazało badanie, część mieszkańców przejawia stereotypowe opinie na temat szkodliwości spożywania alkoholu zawartego w piwie oraz w trakcie ciąży czy przed prowadzeniem pojazdu. Jest to niewielki odsetek w skali gminy, jednak szkodliwość zachowań, które mogą wynikać z powyższych przekonań może być bardzo duża. Zaleca się działania poszerzające wiedzę mieszkańców w tym zakresie.
- e) Problem wśród badanych mieszkańców gminy stanowi także palenie papierosów i e-papierosów. Już 52% badanych przyznaje się do regularnego palenia.
- f) Problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych – narkotyków i dopalaczy – w gminie Przasnysz jest umiarkowany – 51% mieszkańców nie zna osoby przyjmującej takie substancje.
- g) Problemem środowiskowym jest również przemoc. Co piąty ankietowany (19%) przyznał, że zna osobę doświadczającą przemocy w systemie rodzinnym. Ponadto badanie wskazało na niski poziom świadomości mieszkańców – przejawiają oni elementy stereotypowego myślenia o przemocy, rozpoznawaniu jej przejawów i możliwości interwencji. Jest to pole do podjęcia interwencji o charakterze edukacyjnym, której celem byłoby zaktualizowanie wiedzy o mechanizmach powstawania przemocy w rodzinie oraz stworzenie systemu wsparcia społecznego opartego o wspólnotowość i zaufanie do organów interwencyjnych.

h) Szeroka oferta różnego rodzaju form gier hazardowych oraz ich dostępność sprawiają, że problem może stawać się coraz bardziej rozpowszechniony. Już 7% badanych mieszkańców dostrzega ten problem wśród innych.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży

- a) Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych (16-47% uczniów ma za sobą inicjację alkoholową) oraz palenie papierosów (11-44% uczniów próbowało nikotyny, a 1-6% obecnie pali regularnie. W grupie badanych uczniów szkół podstawowych problem eksperymentowania z używkami oraz substancjami psychoaktywnymi jest niewielki. Rozpowszechnianie picia alkoholu oraz zażywania dopalaczy wśród badanych młodych mieszkańców gminy Przasnysz jest na niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich.
- b) Młodzi mieszkańcy gminy Przasnysz w porównaniu z ich rówieśnikami na terenie Polski rzadziej sięgają po napoje alkoholowe. 83% z nich nigdy nie sięgnęło po alkohol, 71% nie spożyło napoju alkoholowego w przeciągu ostatniego roku, a 55% w ciągu ostatniego miesiąca. W skali całej Polski jest to trend pozytywny.
- c) Ankietowani uczniowie klasy 3 gimnazjum znacznie częściej niż ich koledzy na terenie Polski przewidują konsekwencje spożywania alkoholu, zwłaszcza konsekwencje zdrowotne (26% o 18% częściej). Wskazywać to może na skuteczność działań profilaktycznych prowadzonych w gminie Przasnysz wśród młodzieży
- d) Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest stosunkowo –poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 16% badanych uczniów szkół podstawowych 4-6 oraz 47% badanych uczniów klas 7-8.
- e) Wśród okoliczności sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na kontekst spotkania ze znajomymi lub spotkania rodzinnego, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby, również wśród rodziny.
- f) Badania wykazały, że bardzo mała część badanych młodych mieszkańców gminy Przasnysz ma kontakt narkotykami. 1-2% uczniów szkoły podstawowej miało doświadczenie z narkotykami. Może to świadczyć o skuteczności dotychczasowych działań profilaktycznych.
- g) Uczniowie klas 3 gimnazjum z gminy Przasnysz znacznie rzadziej niż ich rówieśnicy, którzy wzięli udział w badaniu ogólnopolskim sięgają po papierosy. Niepokojące jest także, że 28% uczniów starszych klas szkoły podstawowej uważa, że dostęp do nikotyny nie jest utrudniony.
- h) Jednocześnie mieszkańcy wskazują na utrudniony dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych, co jest zjawiskiem pozytywnym.
- i) Alarmującym problemem w gminie Przasnysz są przypadki agresji i przemoc, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym. 39% młodszych uczniów doświadczyło przemocy fizycznej lub psychicznej w szkole w przeciągu ostatniego roku. Podobny odsetek zaobserwowano w przypadku starszych uczniów szkół podstawowych. Obowiązkiem dorosłych – rodziców i nauczycieli – jest zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza nią.

j) Istotny problem zauważono w obszarze przekonań dotyczących wychowania dzieci przejawianych przez dorosłych mieszkańców. Zaleca się poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat niekorzystnego wpływu kar fizycznych rozwój dzieci.

3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych.

a) Znaczna większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.

b) Większość uczniów zadeklarowała, że w przypadku przeżywanego problemu zgłosiłaby się po pomoc do rodzica lub nauczyciela w szkole. Wskazuje to na wysoki poziom zaufania do dorosłych oraz umiejętność poszukiwania wsparcia w trudnych chwilach.

c) Badani uczniowie, częściej niż w badaniach ogólnopolskich, dostrzegają ryzyko szkód związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych w zakresie czynników zdrowotnych, ale też potencjalnych problemów z prawem.

4. Wnioski dotyczące badań punktów sprzedaży alkoholu.

a) Znaczna większość sprzedawców – 88% - pozytywnie ocenia funkcjonowanie kontroli sprzedaży w gminie Przasnysz.

b) Osoby spożywające alkohol są uznawane za zagrożenie, a na terenie punktów sprzedaży czasami zdarzają się nieprzyjemne zajścia związane z piciem napojów alkoholowych. W 19% badanych punktów sprzedaży doszło do takiego zdarzenia.

c) Ankieta wykazała, że umiarkowanie dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży wszyscy badani sprzedawcy nie sprzedają substancji psychoaktywnych osobom niepełnoletnim i dobrze radzi sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży.

d) Znaczna większość, a więc 81% sprzedawców w razie wątpliwości co do pełnoletniości osoby kupującej alkohol zawsze pyta o dowód potwierdzający wiek.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został również w oparciu o :

- przeprowadzone badania ankietowe (anonimowe) w gminie Przasnysz wśród trzech grup reprezentujących lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy, dzieci i młodzież szkolna oraz sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.
- analizę dokumentów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- wywiad z Przewodniczącą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- wywiad z kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- konsultację ze specjalistą terapii uzależnień i psychologiem.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że:

- Mieszkańcy gminy mają małą wiedzę na temat substancji psychoaktywnych, w związku z czym nie dostrzegają istoty problemu uzależnienia od środków psychoaktywnych;
- Zarówno dorośli mieszkańcy gminy, jak i młodzież nie widzą zagrożenia związanego z okazjonalnym i eksperymentalnym używaniem środków psychoaktywnych;
- W gminie występuje modelowe używanie lub przyzwolenie opiekunów na zażywanie substancji psychoaktywnych z grupy leków uspakajających i nasennych;
- Rodzice poświęcają dzieciom zbyt mało uwagi, nie zawsze wiedzą, w jaki sposób spędzają czas wolny;
- Istnieje niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży;
- Młodzież ma niską świadomość znaczenia emocji w prawidłowym rozwoju i życiu człowieka oraz skutecznej komunikacji i asertywności w profilaktyce uzależnień.

Zdiagnozowane obszary problemowe

Po przeprowadzeniu kompleksowej diagnozy sytuacji w gminie zwrócono uwagę na główny problem, czyli „Eksperymentalne zażywanie substancji psychoaktywnych przez młodzież”.

Analiza problemu głównego pozwoliła na zdiagnozowanie trzech najważniejszych obszarów problemowych:

1. Łatwy dostęp do środków psychoaktywnych;
2. Niska świadomość rodziców i uczniów w zakresie wiedzy o skutkach używania środków psychoaktywnych;
3. Nieumiejętność asertywnego odmawiania.

Definicja celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Cel główny:

Ograniczenie okazjonalnego zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie dostępu do środków psychoaktywnych:

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Nawiązanie współpracy z policją w celu monitorowania sytuacji w gminie w zakresie problemów alkoholowych i narkotykowych	Raz w roku kontrole sklepów	Informacja z KPP po przebytych kontrolach	Członkowie GKRPA	czerwiec 2020	2000,00

2. Zwiększenie świadomości rodziców i uczniów w zakresie wiedzy o skutkach używania środków psychoaktywnych;

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Przeprowadzenie programów profilaktycznych dla młodzieży szkół podstawowych	Programy dla uczniów szkół podstawowych	Umowa zlecenie, sprawozdania merytoryczne listy obecności uczestników programu	Członkowie GKRPA, dyrektorzy szkół, osoby prowadzące program	Dostosowane do harmonogramu pracy szkół	5000,00

3. Zwiększenie umiejętności asertywnego odmawiania:

L.p.	Zadania	Wskaźniki	źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Szkolenie dla rodziców i nauczycieli	Szkolenie dla rodziców 1 raz w roku	Umowa zlecenie dla osoby prowadzącej, konspekt szkolenia, sprawozdania merytoryczne i finansowe, listy obecności rodziców i nauczycieli, ewaluacja	Członkowie GKRPA, dyrektorzy szkół, prowadzący szkolenie	Dostosowany do harmonogramu pracy szkoły w roku	3000,00

Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zostaną osiągnięte poprzez realizację założonych celów zadaniowych. Natomiast realizacji każdego z celów zadaniowych oraz konkretnych zadań określono wskaźniki realizacji, źródła pozyskiwania wskaźników, osoby odpowiedzialne za realizację, budżet i termin realizacji.

ZAŁOŻENIA KOŃCOWE

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie Programu. W swojej pracy komisja kieruje się merytorycznymi wskazówkami zawartymi w przewodnikach opracowanych przez właściwe Ministerstwa.
2. Realizacja Programu odbywa się we współpracy z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi oraz placówkami oświatowymi, parafiami i jednostkami organizacyjnymi związanymi z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii.
3. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art.18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.).
Szacunkowa kwota na rok 2020 – 10 000,00 zł.
4. Realizatorzy Programu, którzy współpracują z GKRPA systematycznie przez cały rok, składają sprawozdanie z wykonanych zadań do 31 stycznia 2021 r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz

Dariusz Jankowski